

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Готельноресторанного та туристичного бізнесу

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Давиденко І.В.
“ ___ ” _____ 2023 р.

РЕФЕРАТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 242 «Туризм»
за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»

за темою:

*Особливості використання природно-ресурсного потенціалу
Карпатського регіону як чинника розвитку туризму*

Виконавець
студентка IV курсу ЦЗФН
Левенець Юлія Юріївна
Науковий керівник
к.е.н, доцент Михайлюк О.Л.

Одеса 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Розвиток туризму є однією з ключових галузей господарства, яка забезпечує економічний розвиток територій, збільшення прибутків і поліпшення якості життя місцевого населення. Особливість розвитку туризму в Карпатах полягає в тому, що цей регіон має унікальний природний і ресурсний потенціал, який можна успішно використовувати для розвитку туризму.

Дослідження використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону як чинника розвитку туризму є актуальним, оскільки залежність туризму від природного середовища визначається високою чутливістю туристів до змін природних ландшафтів, екологічних криз, а також несприятливих змін у кліматі. Правильна організація розвитку туризму в Карпатах, на основі використання природно-ресурсного потенціалу, може сприяти економічному розвитку території, створенню нових робочих місць та поліпшенню якості життя місцевого населення. Крім того, використання природно-ресурсного потенціалу може сприяти збереженню природного середовища, збереженню традиційної культури та підвищенню туристичного потенціалу регіону.

У зв'язку з цим, у кваліфікаційній роботі проведений детальний аналіз туристичного потенціалу Карпатського регіону та визначені основні напрямки його використання. Крім того, будуть проаналізовані проблеми, пов'язані з розвитком туризму в регіоні, та запропоновані шляхи їх вирішення.

Результати дослідження мають практичне значення для органів влади та місцевих громад, туристичних організацій та бізнесу, які займаються розвитком туризму в Карпатах. Рекомендації, запропоновані в дипломній роботі, можуть бути використані для покращення розвитку туризму в регіоні та збереження його природного та культурного надбання.

Мета - дослідження особливостей використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону як чинника розвитку туризму.

Поставлена мета обумовила необхідність вирішення низки взаємопов'язаних **завдань**, серед яких основними є:

- надати характеристику основних понять: туризм, туристична діяльність, природно-ресурсний потенціал;
- проаналізувати показники і критерії, які оцінюють природно-ресурсний потенціал;
- надати характеристику природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону;
- визначити напрямки використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону для розвитку туризму регіону;
- визначити види туристичних послуг з використанням природно-ресурсного потенціалу.

Об'єкт дослідження – природно-ресурсний потенціал Карпатського регіону, який може бути використаний як чинник розвитку туризму.

Предмет дослідження – теоретичні і практичні аспекти використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону для розвитку туризму.

Сутність понять: туризм, туристична діяльність, природно-ресурсний потенціал висвітлюється у працях Романів П. В.[1], Жук І. З.[1], Мельник А. Ф.[4]. Аналіз показників і критеріїв, які оцінюють природно-ресурсний потенціал, досліджують Мельник А. Ф. [4], Завадських Г. М. [5] та інші.

Практичне значення кваліфікаційної роботи полягає у наступному:

- надано характеристику основних понять: туризм, туристична діяльність, природно-ресурсний потенціал;
- проаналізовано показники і критерії, які оцінюють природно-ресурсний потенціал;
- надано характеристику природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону;

- визначено напрямки використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону для розвитку туризму регіону;

- визначено види туристичних послуг з використанням природно-ресурсного потенціалу.

Методи дослідження: порівняльного, історичного, статистичного аналізу - для аналізу розвитку туристичної сфери; аналогії (порівняльна характеристика рівня розвитку туризму у різних регіонах Карпат); предметного моделювання, метод аналіз-синтез, системно-структурний – для систематизації основних понять.

Інформаційна база дослідження. Дослідження по темі кваліфікаційної роботи проводилися за допомогою аналізу законодавчих актів; ДСТУ; літературних джерел, матеріалів офіційних сайтів об'єктів туристичного бізнесу; сайту Державної служби статистики України.

Інформаційна база дослідження. Дослідження по темі кваліфікаційної роботи проводилися за допомогою аналізу законодавчих актів; ДСТУ; літературних джерел, матеріалів офіційних сайтів об'єктів туристичної діяльності; сайту Державної служби статистики України.

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг кваліфікаційно роботи становить 66 сторінок. Робота містить 12 таблиць, 8 малюнків. Список використаних джерел включає 50 найменувань.

Публікації за темою дослідження.

Левенець Ю.Ю. Значення природноресурсного потенціалу для розвитку туризму у Карпатському регіоні. *Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України: Матеріали III Міжнародної науковопрактичної конференції здобувачів вищої освіти (м. Одеса, 12 квітня 2023 р.) / Одеський національний економічний університет. Одеса: ОНЕУ, 2023. 255 с. (С.133-136).*

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОГО ТА ПРИРОДНОРЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ (ПРП)» досліджується сутність понять: туризм, туристична діяльність, природно-ресурсний потенціал та проводиться аналіз показників і критеріїв, які оцінюють природно-ресурсний потенціал.

У другому розділі «ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ» надано інформацію про ландшафтні, водні, лісові, заповідні, рекреаційні та бальнеологічні ресурси. Наведені приклади використання цих ресурсів.

У третьому розділі «НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ РЕГІОНУ» досліджуються напрямки туристичної діяльності в Карпатському регіоні та види туристичних послуг з використанням природно-ресурсного потенціалу. Наведено перелік послуг, які можуть бути надані туристам, використовуючи природно-ресурсний потенціал.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження можна зробити висновок, що Карпатський регіон має великий природно-ресурсний потенціал, який може бути використаний як чинник розвитку туризму. Регіон володіє унікальною природою, яка приваблює туристів з усього світу.

Величезну роль у красі Карпат відіграють сезонні зміни: весною гірські схили перетворюються на килим з квітів, влітку гірські потоки заспівають свої пісні, восени гори забарвлюються в яскраві кольори, а взимку Карпати перетворюються на чарівний краєвид засніженого зимового ландшафту.

Кожного року тисячі туристів відвідують Карпатський регіон, що володіє значними рекреаційними та бальнеологічними ресурсами. Рекреаційні можливості в Карпатах різноманітні та включають літні види відпочинку, такі як гірськолижний спорт, туризм, альпінізм, піший туризм, катання на велосипедах та конно-спортивні змагання. Зимовим часом Карпати пропонують широкий вибір розваг, таких як лижі, сноубординг, снігоступи, ковзанки та інші зимові види спорту.

Карпатський регіон є домівкою для багатьох рідкісних видів тварин і рослин, що є важливими для збереження біорізноманіття. Тому в регіоні діють заповідники, які є особливими територіями, де захищається природа і забороняється будь-яка діяльність, що може пошкодити екосистему. Заповідники приваблюють туристів, які цінують природу і хочуть побачити унікальні екосистеми та дивовижні види рослин і тварин, які зустрічаються тільки в цьому регіоні. Такі туристи, зазвичай, обирають екологічно чистий відпочинок, який відрізняється від типових масових туристичних напрямків і дає можливість насолодитися спокоєм і природою.

У Прикарпатті, зокрема у Львівській, Івано-Франківській та Чернівецькій областях, розташовані родовища сульфідних вод, які є дуже цінними для регіону. Ці води зустрічаються переважно у зоні родовищ сірки та становлять гідромінеральну базу таких курортів, як Великий Любень, Немирово, Шкло, Розділ, Черче, Брусниця та інші. Родовища мінеральних

вод були знайдені в різних місцях, таких як Сколе та Славське в Львівській області та Верховина в Івано-Франківській області, де значні запаси вод можна використовувати як гідромінеральну базу для великих бальнеологічних курортів.

Для кращого використання природно-ресурсний потенціалу Карпатського регіону для розвитку туризму необхідно:

1. Збереження природних ландшафтів: для туризму дуже важливо зберігати природні ландшафти, так як саме вони приваблюють туристів в Карпати. Потрібно забезпечити збереження екологічного стану природних територій та забезпечити розумний підхід до експлуатації природних ресурсів.

2. Розвиток екотуризму: Екотуризм в останні роки став дуже популярним у світі. Він дозволяє туристам насолоджуватися природою без її шкоди. В Карпатах можна організовувати екскурсії, піші прогулянки, велосипедні прогулянки та інші види туризму, де головним атракціоном буде природа.

3. Розвиток спортивного туризму: Карпати - це відмінне місце для спортивного туризму, наприклад, для гірського туризму, скелелазіння, пішохідних походів, водних видів туризму та інших видів активного відпочинку. Можна організовувати спортивні змагання, тренування та інші події для туристів, які люблять активний відпочинок. Розвиток спортивного туризму можна поєднати з розвитком інфраструктури, яка сприятиме зручному перебуванню туристів. Для цього можна створювати нові маршрути для гірського туризму та скелелазіння, обладнувати місця для кемпінгу, розвивати водний туризм, будувати бази для велосипедистів та інших видів спорту.

4. Розвиток агротуризму: Карпати - це регіон, де досить розвинена сільська господарська галузь. Для розвитку агротуризму можна запропонувати туристам побачити, як живуть і працюють місцеві селяни,

дегустувати місцеві страви та продукти, знайомитися з місцевою культурою та традиціями.

Загалом, використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону для розвитку туризму потребує комплексного підходу та уваги до збереження природи та культурної спадщини регіону. Це може стати потужним чинником для розвитку туризму та зростання економіки регіону.

Існують деякі чинники, які можуть заважати розвитку туризму в Карпатському регіоні:

1. Екологічні проблеми. Карпати - це унікальна природа з рідкісними видами рослин і тварин, а також чисті гірські ріки та озера. Проте, туризм може впливати на довкілля, особливо якщо не дотримуватися правил поведінки з природою. Якщо туристи не дотримуються правил етики та не залишають за собою сміття, то це може призвести до забруднення навколишнього середовища.

2. Знищення природних місць. Надмірний туризм може привести до знищення природних місць і руйнування їх екосистем. Це може включати знищення лісів, струмків та гірських лук, які є важливими місцями для багатства біорізноманіття регіону.

3. Недостатня інфраструктура. Для туризму потрібна певна інфраструктура, така як готелі, кемпінги, ресторани та кафе. Однак, у деяких місцях Карпатського регіону інфраструктура може бути недостатньою для забезпечення комфортного перебування туристів.

4. Економічні чинники. Розвиток туризму вимагає інвестицій та витрат, які можуть бути недосяжними для маленьких місцевих підприємств. Крім того, низький рівень доходів мешканців регіону може призвести до відсутності інтересу до інвестицій в розвиток туризму.

5. Проблеми з доступністю. Деякі частини Карпатського регіону можуть бути віддаленими та складнодоступними для туристів. Це може зменшувати потенціал для розвитку туризму в цих районах.

6. Сезонність: Деякі види туризму в Карпатах, такі як гірськолижні курорти, можуть бути сезонними та приваблювати туристів тільки в певний період року. Це може призвести до зниження доходів.

Загалом, дослідження використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону як чинника розвитку туризму є актуальним, оскільки залежність туризму від природного середовища визначається високою чутливістю туристів до змін природних ландшафтів, екологічних криз, а також несприятливих змін у кліматі. Правильна організація розвитку туризму в Карпатах, на основі використання природно-ресурсного потенціалу, може сприяти економічному розвитку території, створенню нових робочих місць та поліпшенню якості життя місцевого населення. Крім того, використання природно-ресурсного потенціалу може сприяти збереженню природного середовища, збереженню традиційної культури та підвищенню туристичного потенціалу регіону.

АНОТАЦІЯ

на кваліфікаційну роботу студентки ФМЕ Левенець Ю. Ю.

на тему:

«Особливості використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону як чинника розвитку туризму»

здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 242 Туризм за освітньою програмою «Економіка та організація туристичної діяльності»

Одеський національний економічний університет, м. Одеса, 2023 рік

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів; містить 12 таблиць, 8 малюнків, висновки і пропозиції. Список літератури складається з 50 найменувань.

Об'єкт дослідження: природно-ресурсний потенціал Карпатського регіону, який може бути використаний як чинник розвитку туризму.

Предмет дослідження: теоретичні і практичні аспекти використання природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону для розвитку туризму.

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТУРИСТИЧНОГО ТА ПРИРОДНОРЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ (ПРП)» досліджується сутність понять: туризм, туристична діяльність, природно-ресурсний потенціал та проводиться аналіз показників і критеріїв, які оцінюють природно-ресурсний потенціал.

У другому розділі «ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ» надано інформацію про ландшафтні, водні, лісові, заповідні, рекреаційні та бальнеологічні ресурси. Наведені приклади.

У третьому розділі «НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ РЕГІОНУ» досліджуються напрямки туристичної діяльності в Карпатському регіоні та види туристичних послуг з використанням природно-ресурсного потенціалу.

Ключові слова: туристична діяльність, природно-ресурсний потенціал, розвиток туризму, природно-ресурсний потенціал Карпатського регіону.

SUMMARY

for qualification work of FME student Levenets Yu. Yu.

on the topic:

" Features of using the natural resource potential of the Carpathian region as a factor for tourism development"

obtaining a bachelor's degree in the specialty 242 Tourism

Odessa National Economic University, Odessa, 2023

Qualification work consists of three sections; contains 12 tables, 8 figures, conclusions and suggestions. The list of literature consists of 50 items.

Object of research: the natural resource potential of the Carpathian region, which can be used as a factor for tourism development.

Subject of research theoretical and practical aspects of using the natural resource potential of the Carpathian region for tourism development.

The first section "THEORETICAL FOUNDATIONS OF TOURISM AND NATURAL RESOURCE POTENTIAL (NRP)" explores the essence of the concepts of tourism, tourist activities, natural resource potential, and analyzes the indicators and criteria for evaluating the natural resource potential.

The second section "CHARACTERISTICS OF THE NATURAL RESOURCE POTENTIAL OF THE CARPATHIAN REGION" provides information on landscape, water, forest, nature reserve, recreational, and balneological resources. Examples are given.

The third section "DIRECTIONS FOR USING THE NATURAL RESOURCE POTENTIAL OF THE REGION FOR TOURISM DEVELOPMENT" examines the directions of tourist activities in the Carpathian region and types of tourist services using the natural resource potential.

Key words: tourism activity, natural-resource potential, tourism development, natural-resource potential of the Carpathian region.